

Fundacja Edukacji Europejskiej

WAŁBRZYCH

Fundacja Edukacji Europejskiej
ul. Dmowskiego 2/4, 58-300 Wałbrzych, Poland
KRS 0000117278, REGON 891423578, NIP 886-26-65-090
tel./ fax +48 74 664 04 02, www.fee.pl, e-mail: sekretariat@fee.pl

ROZWÓJ DZIECKA 12-24 MIESIĄCE

Marta Gerlach-Malczewska

Rozwój dziecka

Małe dziecko każdego dnia uczy się czegoś nowego, poznaje otaczający go świat i doskonali swoje umiejętności. W jednym miesiącu potrzebuje pomocy przy wstawaniu, w drugim samodzielnie stawia pierwsze kroki. Pierwsze dwa lata życia dziecka są pełne emocji: pierwszy ząbek, słowo, samodzielny posiłek.

Wydarzenia punktualne i niepunktualne

KONSEKWENCJE NATYCHMIASTOWE	KONSEKWENCJE DŁUGOFALOWE
zakłócenie tempa rozwoju dziecka opóźnienie lub przyspieszenie	utrudniona realizacja zadań rozwojowych w kolejnych okresach życia
zakłócenie rytmu funkcjonowania dziecka	niski poziom kompetencji w różnych obszarach, co utrudnia realizację celów życiowych
niskie kompetencje - luki w wiedzy, niski poziom różnych typowych dla wieku sprawności szkolnych i społecznych	utrwalanie się strategii radzenia sobie ze stresem nastawionych na redukcję napięcia, a nie na rozwiązanie zadania
zaburzony proces socjalizacji	niski albo bardzo wysoki poziom samoakceptacji co utrudnia nawiązywanie relacji z innymi oraz zaburza kontakty interpersonalne
obniżanie się samooceny i poczucia kompetencji	zakłócony proces budowania tożsamości osobistej i społecznej, co utrudnia zaspokajanie potrzeby sensu życia

Czternasty miesiąc życia

- Układ odpornościowy lepiej radzi sobie z infekcjami.
- Dziecko stara się być bardzo samodzielne. Protestuje, bo chce samo jeść, wybierać ubranka, decydować w którą stronę pójdzie i bardzo się złości.
- 14-miesięcznego brzdąca wszystko interesuje. Musi spróbować, dotknąć i polizać.
- Maluszek coraz pewniej stawia kroki.
- Posiłki nie powinny mieć już konsystencji papki. Aby zgryz rozwijał się prawidłowo maluch musi coraz więcej gryźć i żuć.
- Jeśli maluszek jest niejadkiem, ale prawidłowo się rozwija, jest wesoły, energiczny, nie traci na wadze i znajduje się w odpowiednim miejscu siatki centylowej nie ma powodów do zmartwień.
- Maluszek zaczyna współpracować z innymi ludźmi. Rozumie proste polecenia i bardzo chętnie 'pomaga' dorosłym. Będzie z siebie bardzo dumny, gdy poproszony o podanie piłeczki zanieśnie ją tacie.

Piętnasty miesiąc życia

Jest ciekawy świata, ale jednocześnie potwornie boi się odrzucenia i bardzo potrzebuje bliskości, duży lęk przed rozstaniem.

- dziecko odczuwa sprzeczną z potrzebą bliskości chęć samodzielnego zdobywania świata
- ucieczka przed rodzicami jest fascynująca, ignoruje zakazy, testuje cierpliwość opiekunów, a 'nie' zdecydowanie staje się jego ukochanym słowem.
- dziecko potrafi już otwierać pudełka i wyciągać z nich rzeczy.
- Potrafi zbudować prostą, składającą się z 3-4 klocków wieżę. Umie już także 'rysować'
- dziecko doskonali świadomość własnego ciała. Umie wskazać oko, nos, nóżkę. Potrafi także zasygnalizować swoje potrzeby fizjologiczne.
- Maluszek używa z zrozumieniem słów dwusylabowych i dźwiękonaśladowczych np. "hauuu".
- maluszek chodzi samodzielnie, choć niepewnie
- 15 miesięczne dziecko nie potrafi sobie wyobrazić, że gdy mama znika tylko na chwilę, to nie ucieka na zawsze

Szesnasty miesiąc życia

- Maluszek udoskonalił umiejętność chodzenia. Biega, skacze, kuca, kopie i tańczy
- 16 miesięczne dziecko rozumie większość poleceń i wykonuje je z wielką radością. Rozumie pojęcia 'tak' i 'nie'. Kiwając głową sygnalizuje, czy się na coś zgadza, czy jest niechętny.
- używa pojedynczych słów, często znanych tylko sobie.
- Nie umie ocenić ryzyka ani nie zdaje sobie sprawy z konsekwencji swoich działań.
- maluszek bardzo lubi zabawy, które wymagają precyzyjnych ruchów. Uwielbia przesypywać i przelewać.
- Dziecko je samodzielnie i coraz lepiej radzi sobie z gryzieniem.
- W małym dziecku budzi się empatia. Rozumie pewne emocje, współodczuwa.
- jeśli jeszcze maluszek śpi z Rodzicami, czy ssie smoka to ostatni moment, aby spróbować go odzwyczaić. Od tej pory coraz trudniej będzie zmienić jego nawyki.

Siedemnasty miesiąc życia

- **17. miesięczne dziecko** właśnie zauważyło, że jest jednostką odrębną i sam chce decydować o wszystkim.
- U 17 miesięcznego dziecka pojawia się poczucie humoru. Proste żarty potrafią wywołać u niego salwy śmiechu
- Umie naśladować zwierzątka, zwinąć język w rulonik i jest wręcz zachwycony, gdy może być w centrum uwagi. Uwielbia być podziwiany
- Jest też coraz silniejszy i bardziej ruchliwy. Lubi wspinać się na schody, łóżko i wszystko to na co może wchodzić i schodzić
- U dziecka intensywnie rozwija się mała i duża motoryka, a także doskonalą się koordynacja wzrokowo-ruchowa.
- Dziecko pielęgnuje swoją odrębność i chce być niezależne.
- 17 miesięczne dziecko nadal bawi się obok innych dzieci, a nie razem z nimi. Od samych kolegów bardziej interesujące są ich zabawki i niestety to one są główną przyczyną konfliktów wśród dzieci
- Półtoraroczne dziecko zaczyna odczuwać sympatię i niechęć do różnych osób

Osiemnasty miesiąc życia

- Potrafi już pewnie chodzić, jest coraz sprawniejszy i świetnie panuje nad swoim ciałem.
- konsekwentnie walczy o swoje racje i próbuje za wszelką cenę rządzić w domu
- Dziecko jest już świadome swojego ciała. Uwielbia je oglądać, biegać na golasa i odkrywać, że piórko łaskocze, a siano kłuje w stópki
- Ma bardzo silną potrzebę poznawania świata i odkrywania nowości. Jedną z nich jest jego ciało, które bada z uwagą.
- Z zainteresowaniem dotyka swoich narządów płciowych. Nie ma w tym podtekstu seksualnego. Dziecko jest ciekawe tych miejsc tak jak do niedawna było ciekawe rączek i nóżek.
- dziecko stało się bardzo uważnym obserwatorem. Z dużym zaangażowaniem naśladuje rodzeństwo i dorosłych.
- Mniej więcej w tym miesiącu dzieci wykazują brak zainteresowania jedzeniem. Doskonale wiedzą co lubią, a czego nie i kiedy są głodne.
- Mały egocentryk pragnie Waszej uwagi. Płacze i krzyczy sygnalizując 'ja tu jestem najważniejszy'.
- Większość 18 miesięcznych dzieci właśnie przechodzi etap nieśmiałości.

Dziewiętnasty miesiąc życia

- U 19 miesięcznego dziecka rozwinęła się zdolność abstrakcyjnego myślenia. Potrafi już bawić się w udawanie i wyobrażanie. Teraz może stać się księżniczką, czarodziejem, a kawałek dywanu będzie najwspanialszym odcinkiem autostrady.
- Maluszek ma też coraz bardziej sprawną pamięć. Zapamiętuje krótkie piosenki i wierszyki.
- Ciekawe świata półtoraroczne dziecko ciągle eksperymentuje. A to wyrzuci coś przez balkon, wrzuci coś do kibelka, albo bawiąc się telefonem do kogoś zadzwoni.
- Biega, tańczy, skacze i czasem trudno go zatrzymać.
- Potrafi zbudować dużą wieżę z klocków, próbuje samo się myć, karmi misie
- dziecko nadal najchętniej bawi się z dorosłymi
- dziecko staje się bardzo zazdrosne o rodziców, a rówieśników postrzega jako zagrożenie. dziecko właśnie teraz przeżywa apogeum lęku przed rozstaniem z mamą i tatą.
- dziecko staje się bardzo agresywne. Tupie, bije, gryzie, a w ataku furii rzuca zabawkami
-

Dwudziesty miesiąc życia

- Weekend zazwyczaj nieco burzy dziecięcy rytm dnia. 20 miesięczne dziecko jest już takie duże codzienne rytuały nadal są dla niego takie ważne. Wytrącony z rytmu czuje się zdezorientowany i może mieć kłopoty z zaśnięciem
- 20 miesięczne dziecko potrafi liczyć do dwóch.
- Szkrab zaczyna rozpoznawać swoje odbicie w lustrze i zauważać zmiany w swoim wyglądzie
- Malec jest już bardzo sprawny ruchowo.
- dziecko coraz częściej buntuje się. Z uporem walczy o swoje racje. Mały cwaniak potrafi też w zamian za obietnicę nagrody lub groźbę kary przez chwilę być grzeczny.
- 20. miesięczne dziecko nadal bawi się obok dzieci, a nie z dziećmi.
- tata staje się dla dziecka doskonałym kompanem do zabawy. Wspólne wyprawy na plac zabaw, gra w piłkę i wyprawy na basen są niezastąpione.

Dwudziesty pierwszy miesiąc życia

- Maluch chłonie teraz wiedzę jak gąbka, codziennie uczy się nowych słów, jest ciekawy świata. Wszędzie go pełno, wszystkiego chce dotknąć i spróbować. Pewnie chodzi, sprawnie biega i wspina się coraz wyżej.
- Bawiący się smyk coraz częściej naśladuje dorosłych.
- 21 miesięczny maluch potrafi już przez dłuższą chwilę zająć się sam sobą
- Bez problemu rozpoznaje obrazki w książeczkach.
- Buduje wieżę z co najmniej 6 klocków, uwielbia układać kilkuelementowe puzzle i rysować.
- Dobrze zna także części ciała i doskonale potrafi je wskazać.
- Dziecko niepewnie czuje się w towarzystwie nieznanym. Zazwyczaj potrzebują troszkę czasu, aby się oswoić. Jednakże mimo wstydu obecność nowych ludzi bardzo je cieszy
- Dziecko doskonale rozumie co się wokół niego dzieje. Obserwuje najbliższą rodzinę oraz podział ról jej członków.

Dwudziesty drugi miesiąc życia

- Dwuletnie dziecko ma już bardzo urozmaiconą dietę. Maluch może jeść już niemal wszystko.
- zna już około 100 słów i ciągle uczy się nowych. Pamiętajcie, aby mówić do dziecka normalnie, nie zdrabniać i nie pieścić się.
- Dziecko ma też bardzo podzielną uwagę.
- dziecko zaczyna zauważać różnice między swoim ciałem, a ciałem mamy i taty. Choć jeszcze nie identyfikuje się z własną płcią to doskonale je rozróżnia i powraca jego zainteresowanie narządami płciowymi.
- dziecko rozumie rozmowy dorosłych. Przejmuje się konfliktami, kłopotami dorosłych

Dwudziesty trzeci miesiąc życia

- maluch zaczyna interesować się innymi ludźmi.
- smyk potrafi na chwilę się uspokoić
- Jest już gotowy, aby uczestniczyć w zajęciach w grupach.
- uwielbia zajęcia rytmiczne, czy plastyczne.
- Właśnie teraz maluch zwiększa zasób słów do około 300. Jeśli Wasz malec jeszcze nie mówi nie ma powodu do niepokoju. Na rozwój mowy wpływa bardzo wiele czynników: płeć, genetyka, temperament. Wiele dwulatków tak dobrze umie komunikować się nie mówiąc, że nie widzą potrzeby zmieniania tego.
- dziecko pasjonuje się układankami, lubi układać puzzle i budować z klocków. Ogromną przyjemność sprawiają mu wszelkie zajęcia twórcze.
- potrafi też biegle, samodzielnie jeść. Dzielnie operuje sztuczcami, a że posiłki nie są już takie fascynujące jak podczas nauki jedzenia zaczyna wybrzydzać
- interesuje się zwierzakami.